

PROJEKT

Jméno: Helena Pšejová

Kód kurzu: SP4MP_MTO2

Téma: Specifika přechodu dětí se zrakovým postižením z mateřské školy na školu základní

Výzkumný problém: Vliv mateřské školy na adaptaci do základní školy u dětí se zrakovým postižením.

Výzkumná otázka: Budou se děti se zrakovým postižením, které navštěvovaly mateřskou školu lépe adaptovat na povinnou školní docházku, než děti se zrakovým postižením, které nenavštěvovaly mateřskou školu?

Vedlejší výzkumné otázky:

Může docházka do mateřské školy ovlivnit celkový prospěch dětí v základní škole?

Pomáhá mateřská škola dětem, které ji navštěvovaly k získání dětských přátelství ve škole základní?

Jsou děti se zrakovým postižením, které jsou v integraci v MŠ, připravovány jinou formou k zápisu na základní školu?

Rodiče dětí se zrakovým postižením v našem státě, stejně tak jako rodiče dětí intaktních, mají možnost zvolit si, zda jejich dítě bude docházet do předškolního zařízení nebo jestli zůstane doma s rodiči.

Tímto výzkumem se snažíme zjistit, zda-li pravidelné docházení do mateřské školy, alespoň rok před zahájením povinné školní docházky, je pro tyto děti přínosné, či jsou výsledky stejné, jako kdyby podobné zařízení nenavštěvovali. Zároveň tak můžeme tímto výzkumem nabídnout řešení těm rodičům, kteří si nejsou jisti, pro kterou variantu výchovy se rozhodnout.

Volba výzkumné strategie: kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum jsem zvolila proto, abych mohla oslovit více lidí a tím získat více pohledů na tuto problematiku. Proto budu pracovat s metodou dotazníku, ze kterého opravdu získám více názorů rodičů dětí se zrakovým postižením. Výsledky výzkumu zpracuji do grafů a tabulek.

Hypotéza (teoretická)

Docházka do mateřské školy ovlivňuje celkový prospěch dítěte v prvních měsících v prvním ročníku základní školy.

Hypotéza (pracovní)

Děti navštěvující mateřskou školu spíše umí napsat své jméno u zápisu než děti, které do mateřské školy nedocházely.

Hypotéza (pracovní)

Čím větší je zrakové postižení, tím horší je písmo žáka s postižením.

Hypotéza (pracovní)

Děti s těžkým zrakovým postižením častěji dostávají odklad školní docházky než děti intaktní.

<u>Koncept:</u>	Školní zralost
<u>Konceptualizace:</u>	Školní zralost je schopnost dítěte přizpůsobit se nárokům, které na ně klade škola, resp. školní vyučování. Je to takový stav tělesného a psychosociálního vývoje, kdy je dítě přiměřeně fyzicky i psychicky disponováno pro požadovaný výkon ve škole a kdy samo zažívá pocit uspokojení ze zvládnutí úkolů, které jsou na ně kladeny.
<u>Operacionalizace:</u>	
Indikátor č.1	Tělesný a zdravotní stav: <ul style="list-style-type: none">- tělesná konstituce- motoriky (jaké je písmo)- nemocnost (bývá často nemocný)
Indikátor č. 2	Úroveň vospělosti poznávacích funkcí: <ul style="list-style-type: none">- stav sluchu- stav zraku- komunikativnost- vnímání prostoru- vnímání času- matematické představy
Indikátor č.3	Úroveň práceschopnosti: <ul style="list-style-type: none">- schopnost nebo neschopnost dokončit zadaný úkol- aktivita nebo pasivita k řešení úkolu
Indikátor č.4	Úroveň zralosti osobnosti: <ul style="list-style-type: none">- spolupráce s vrstevníky- schopnost odloučit se od matky

Metoda sběru dat: dotazník pro rodiče

Téma: Příprava dítěte se zrakovým postižením na zápis do první třídy

Výzkumná populace: děti se zrakovým postižením v běžných mateřských školách a mateřských školách pro zrakově postižené

Výzkumný vzorek: děti se sluchovým postižením integrované do běžné mateřské školy v Olomouckém kraji a děti z mateřské školy pro sluchově postižené v Olomouci.

Díky tomuto dotazníku bych chtěla porovnat názory rodičů, na přípravu na zápis do první třídy, kteří preferují buď integraci nebo vzdělávání v mateřských školách pro zrakově postižené. Cílem je také zjistit, jaká příprava probíhá na zmíněných mateřských školách a zda-li se děti připravují i doma. Touto metodou mohu oslovit větší počet lidí než třeba u rozhovoru.

Úryvek z dotazníku:

Milí rodiče,

do rukou se Vám dostal tento dotazník, který je určen právě Vám, rodičům dětem se zrakovým postižením, které navštěvují mateřskou školu. Moc Vás prosím o důkladné přečtení, zapřemýšlení a vyplnění tohoto dotazníku.

Dotazníkem se snažím získat pohled názorů rodičů majících své dítě integrované do běžné mateřské školy nebo v mateřské škole speciální, na přípravu jejich dětí na vstup do základní školy. Dále bych chtěla zjistit, zda jsou Vaše děti v mateřských školách na zápis do první třídy a následně pak na školní docházku patřičně připravovány a zda mají nějaký speciální režim díky jejich zrakové vadě.

Ve větší části dotazníků jsou otázky, kde vybíráte odpověď zakroužkováním jedné možné varianty. U dalších otázek Vás žádám o rozepsání situace nebo problému, které jsou v otázkách položeny.

Děkuji Vám moc za Váš strávený čas nad tímto dotazníkem.

1. Navštěvuje Vaše dítě mateřskou školu pro zrakově postižené nebo je integrované do běžné mateřské školy?

- a) Mateřská škola pro zrakově postižené
- b) Běžná mateřská škola

2. Jak dlouho Vaše dítě navštěvuje mateřskou školu?

- a) prvním rokem
- b) druhým rokem

- c) třetím rokem
- d) čtvrtým rokem

3. Myslíte si, že mateřská škola pomůže Vašemu dítěti s přípravou na zápis do první třídy?

- a) ano
- b) ne
- c) nejsem si jistá/ý

4. Má před sebou Vaše dítě již poslední rok v mateřské škole před vstupem do základní školy?

- a) ano
- b) ne

5. Dostává Vaše dítě domácí úkoly zaměřené na zápis do základní školy?

(Odpovídají pouze ti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně.)

- a) ano
- b) ne

6. Týkají se tyto úkoly rozvoje zrakového vnímání? (Odpovídají pouze ti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně.)

- a) ano
- b) ne

7. Uveďte prosím konkrétní příklady úkolů na rozvoj zrakového vnímání, které vaše dítě dostává. (Odpovídají pouze ti, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně.)

8. Pro jakou formu základního vzdělávání Vašeho dítěte jste se rozhodli? Uveďte prosím i důvod, proč jste se tak rozhodli.

- a) integrace do běžné základní školy
- b) základní škola pro zrakově postižené

Důvod:

9. Myslíte si, že má Vaše dítě ve školní třídě hodně kamarádů?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím, nemohu posoudit
- d) spíše ne
- e) ne

10. Jaké kamarády spíše Vaše dítě vyhledává?

- a) děti se zrakovým postižením
- b) děti bez zrakové vady
- c) nevím, nemohu posoudit

11.

Jako praktický problém by mohla být návratnost rozdaných dotazníků a také pravdivost odpovědí, které rodiče uvedou. Odpovědi mohou být i nevědomě subjektivně zkreslené. Výsledky dotazníku mohou být také zkresleny tím, že zkoumané osoby odpovídají tak, jak by asi správně měli odpovídat, co podle nich společnost označuje za správnou odpověď, a ne to, co je pro ně pravdivé a za čím si sami stojí.

Seznam literatury

1. BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Školní zralost*. Brno : Computer Press a.s., 2010. 162 s. ISBN 978-80-251-2569-4.
2. BOTOŠOVÁ, M. *Návod pracovního uplatnění na možnosti vzdělávání zrakově postižených v ČR*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2005. 67 s. ISBN 80-244-1077-X.

3. BUDÍKOVÁ, J., KRUŠINOVÁ, P., KUNCOVÁ, P. *Je vaše dítě připraveno do první třídy?* Brno : Computer Press a.s., 2004. 125 s. ISBN 80-722-6637-3.
4. EDELSBERGER, L., KÁBELE, F., a kol. *Speciální pedagogika pro učitele prvního stupně základní školy.* Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 283 s.
5. FINKOVÁ, D., LUDÍKOVÁ, L., RŮŽIČKOVÁ, V. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením.* Olomouc : Univerzita Palackého, 2007. 187 s. ISBN 978-80-244-1857-5.
6. FIŠER, J., *Postižené dítě v rodině i ve společnosti.* Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1968. 141 s.
7. JESENSKÝ, J. a kol. *Kontrapunktů integrace zdravotně postižených.* Praha : Karolinum, 1995. 103 s. ISBN 80-7184-030-0.
8. JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole.* 2. vydání. Praha : D&H, 1999. 182 s. ISBN 80-903579-0-3.
9. KEBLOVÁ, A., *Integrované vzdělávání dětí se zrakovým postižením.* Praha : Septima, 1998. 264 s. ISBN 80-7216-051-6.
10. KEBLOVÁ, A., *Zrakově postižené dítě.* Praha : Septima, 2001. 196 s. ISBN 80-7216-191-1.

Projekt není zdařilý, je to jako když pejsek s kočičkou pečou dort, otázky nenavazují na sběr dat, sběr dat není v souladu s hypotézami, jsou tam části, které vypadají jako vykopírované z jiného výzkumu. Doporučuji před realizací výzkumu důkladnou revizi celého postupu.